

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 5 :

กรณีศึกษา วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ปีการศึกษา 2560*

THE FACTOR AN INFLUENCE TO INTERNSHIP TEACHING IN SCHOOL

OF COLLEGIAN IN FACULTY OF EDUCATION THAI LANGUAGE

TEACHING PROGRAM 5th : A CASE STUDY YASOTHON

BUDDHIST COLLAGE ON THE SEMESTER 2017

พระมหาจิรายุทธ ปโยโค

Phamaha Jirayuth Payoko

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

Mahamakut Buddhist University Yasothon Buddhist Collage, Thailand

E-mail: jirayut_yut111@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร 2) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาและนำผลการวิจัยไปบูรณาการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป ประชากร (Population) และกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ศึกษา คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธรที่กำลังฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาจำนวน 23 รูป/คน โดยวิธีการกำหนดแบบเจาะจง และเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research)

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัญหาที่มีต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ชั้นปีที่ 5 โดยรวมทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน 2) ด้านอาจารย์นิเทศ และ 3) ด้านความพร้อมของนักศึกษา เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

* Received 12 November 2019; Revised 22 December 2019; Accepted 31 December 2019

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษา วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ชั้นปีที่ 5 ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านผู้ฝึกปฏิบัติการสอน 2) ปัจจัยด้านการกำหนดการสอนและกิจกรรม 3) ปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และ 4) ปัจจัยด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

และนักศึกษาสะท้อนความคิดเห็นว่าสภาพปัญหาด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน อาจารย์นิเทศ และความพร้อมของนักศึกษา มีความสำคัญมากที่สุดต่อการแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งเสนอแนะให้ผู้รับผิดชอบสถานศึกษาควรมีการสร้างเสริมความเข้มแข็ง ความรู้ ความสามารถในการผลิตและการใช้สื่อ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลให้แก่ผู้ฝึกสอนได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ควรส่งเสริมการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาให้เหมือนกับบุคลากรครูในสถานศึกษา มีการเข้าร่วมประชุม ดำเนินงานตามแผนงาน และร่วมประเมินผลกิจกรรมในสถานศึกษา

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล, การปฏิบัติการสอน, นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

Abstract

This research aims to 1) To study the problems of teaching practice in educational institutions of students Thai language teaching program faculty of education Yasothon Buddhist College. 2) To study the factors which influence the students' teaching practice Thai language teaching program faculty of education Yasothon Buddhist College. and 3) To suggest a guideline for managing teaching practices in the educational institution of students and to apply the research results to apply in the teaching and learning management. population and sample are the fifth year students in the Thai language teaching department. faculty of education Yasothon Buddhist College that are teaching practice in schools, amount 23 persons by specific method. and a quantitative research.

The research findings were as follows:

Problems and problems in teaching practice of students 5th year Yasothon Buddhis Collage seminary, which consists of 3 areas which are 1) media and teaching materials, 2) supervisors and 3) students' readiness. Is a problem and is relevant for teaching practice in schools overall is at a high level.

Factors influencing student teaching practices year 4 of Yasothon Buddhis Collage seminary in 4 areas, which are 1) coaching factors 2) teaching assignments

and activities 3) teaching support factors and 4) measurement and evaluation factors teaching influencing teaching practices in schools overall is at a high level.

And students reflect the opinions that the problems in media and teaching materials, instructors, supervisors and students' readiness is of the utmost importance to solving problems as well as suggesting that those responsible for educational institutions should strengthen their knowledge, competency in media production and use. In the teaching and learning process and measurement and evaluation for trainers to work efficiently should promote the teaching practice of students to be like teachers in the educational institutions there are attendance work according to plan and participate in evaluating activities in educational institutions.

Keywords: Influential Factors, Teaching Practices, Students Of Faculty Of Education

บทนำ

คุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ปัจจุบันมีประเด็นและข้อสังเกตด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความชัดเจนในการกำหนดความหมายของคุณภาพและมาตรฐานสำหรับการศึกษาซึ่งยังขาดภาพรวมที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงทำให้การตรวจสอบประเมินผลเพื่อเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาขาดทิศทาง ขาดความเป็นระบบที่สมบูรณ์และชัดเจน สถานศึกษาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันเพื่อหาวิธีการที่ดีที่สุดที่จะนำผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จ (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ, 2547) ในส่วนที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาจะต้องช่วยกันแสวงหาหลักการและวิธีการในการช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ให้สูงขึ้น เพราะผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดคุณภาพของการเรียนการสอนของครู และคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้บริหารการศึกษา เมื่อมีการประมวลผลประเด็นเรื่องคุณภาพมีส่วนตรงกันที่สะท้อนเรื่อง การจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น จึงเป็นความรับผิดชอบที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น เพื่อตอบโจทยแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2559) ที่ได้กล่าวว่า คุรุมีปัญหาด้านคุณภาพการสอน คุรุบางคนไร้ศีลธรรม และจริยธรรม ซึ่งมีผลต่อการศึกษาของเด็ก อย่างมาก และจากการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยวิทยากร เชียงกูล (วิทยากร เชียงกูล, 2552) ได้ศึกษาปัญหาการผลิตและการพัฒนาครูในระหว่างปี พ.ศ. 2542-

2550 สรุปได้ว่า หลักสูตรการผลิตครู ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยผลิตและหน่วยใช้ครู คุณภาพบัณฑิตยังไม่เป็นที่พึงพอใจ ความศรัทธาในวิชาชีพครูมีน้อย ทำให้ขาดคนดี คนเก่งมาเรียนครู ทำให้ขาดครูที่มีคุณภาพ ครูบางส่วนขาดจิตสำนึกในการเป็นครู (consciousness of being a teacher) ซึ่งสอดคล้องกับการอภิปรายในที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ ของ เปื้อง กิจรัตน์ภร (เปื้อง กิจรัตน์ภร, 2560) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร การผลิตครู และการจัดการการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาครู ยังไม่สอดคล้องกับ การพัฒนาการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคน (เยาวชน) ในสังคมและประเทศชาติ และได้สอดคล้องกับ รุ่ง แก้วแดง (รุ่ง แก้วแดง, 2546) ที่กล่าวว่า การผลิตครู จำเป็นต้องสร้างครูยุคใหม่ ซึ่งไม่ใช่ครูที่มายืนสอนหน้าชั้นเรียนโดยใช้ชอล์ก (chalk) กับกระดานดำ (blackboard) เพียงอย่างเดียว และสอนโดยการบอกให้จดหรือท่องจำอย่างในอดีต แต่จะต้องเป็นครูที่คอยช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในการเรียน และการจัดกิจกรรม

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอินทรา หิรัญสาย (อินทรา หิรัญสาย, 2553) ได้ศึกษาประเด็นปัญหาและสรุปปัญหาของการจัดการเรียนการสอนของครูในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของประเทศไทย ซึ่งพบประเด็นปัญหาหลัก ๆ คือ 1) ปัญหาความเบื่อหน่ายต่อการเรียน ง่วง หรือหลับในห้องเรียน และเด็กไม่สนใจในการเรียน 2) ปัญหาในห้องเรียน เช่น นักเรียนเข้าห้องเรียนไม่ตรงเวลา ไม่สนใจฟัง คอยเล่น คอยโทรศัพท์ ไม่ส่งงานหรือส่งงานไม่ตรงเวลา ทำข้อสอบไม่ได้หรือได้คะแนนน้อย ถามคำถามแล้วเด็กไม่มีปฏิกิริยาโต้ตอบกลับมา นักศึกษาเห็นครูเป็นเพื่อน ไม่รู้จักกาลเทศะ เป็นต้น 3) ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง 4) ปัญหาจากตัวของนักเรียนและผู้ปกครอง 5) ปัญหาความไม่เสมอภาคในการได้รับบริการทางการศึกษา 6) ปัญหาในการเรียนการสอน 7) ปัญหาการไม่พูดของเด็กในชั้นเรียน 8) ปัญหาความไม่เสมอภาคในการได้รับบริการทางการศึกษา 9) ปัญหาในการเรียนการสอน และ 10) ปัญหาด้านครูฝึกสอน จากการสำรวจดังที่กล่าวมาจะพบได้ว่า การศึกษา การบริหารการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งกระบวนการผลิตครูที่มีคุณภาพเป็นหัวใจที่สำคัญต่อเยาวชนทุกระดับ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต เป็นภารกิจหลักของทุกมหาวิทยาลัยที่จะพัฒนาคนและพัฒนาประเทศ

วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร มีหน้าที่สำคัญคือการผลิตบัณฑิตเพื่อเป็นกำลังคนในสาขาวิชาการต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษาโดยส่งเสริมและมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาศรัทธาในวิชาชีพครู ให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีคุณธรรมระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศและสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การที่จะพัฒนาในด้านการจัดการเรียน การสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2554-2559) ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ปัจจัยหลักที่มีความสำคัญ

อย่างยิ่งประการหนึ่ง คือครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่จะขับเคลื่อนพลังการปฏิรูป การศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข การเข้าใจปัญหากระบวนการฝึกสอนของนักศึกษา ฝึกสอน การหาแนวทางป้องกันและแก้ไขกระบวนการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งพัฒนา แนวทางหรือเทคนิคใหม่ในการจัดการเรียนการสอนนับว่าเป็นปัญหาสำคัญของระบบการศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียน การสอนสาขาวิชาการสอนภาษาไทยให้สอดคล้องกันกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง และ กระบวนการแก้ไขปัญหานักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา พร้อมทั้ง การหา แนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพของปัญหาและ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา ชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาการ สอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร ในปีการศึกษา 2560 ซึ่งผู้วิจัย ได้สำรวจและแยกประเด็นสภาพปัญหาที่มีต่อการฝึกปฏิบัติการสอนของนักศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำ ผลการวิจัยและข้อเสนอแนะจากการวิจัยไปบูรณาการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการฝึกปฏิบัติการสอนของนักศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา และนำผลการวิจัยไปบูรณาการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่ง ประกอบด้วย ประชากร (Population) และกลุ่มตัวอย่าง (Sample) โดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือ ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การแปลผลข้อมูลโดยใช้ สถิติในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม ดังนี้

1. ประชากร (Population) สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษา วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร ชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ ที่กำลัง ออกฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จำนวน 23 รูป/คน และผู้วิจัยได้ใช้ประชากรแบบวิธี เจาะจงศึกษาทั้งหมด จำนวน 23 รูป/คน ในการศึกษา ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากวิทยาลัยศาสน

ศาสตร์ เป็นวิทยาลัยขนาดเล็กที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย และเพื่อความสะดวกของข้อมูลในการศึกษาวิจัย

2. ข้อมูล (Data) ที่ใช้ในระเบียบวิธีวิจัยประกอบไปด้วย ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary source) เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยอาศัยเครื่องมือที่มีความเหมาะสมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องหรือเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับข้อมูล และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary source) เน้นข้อมูลที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมมาจากแหล่งที่สามารถอ้างอิงได้และมีความน่าเชื่อถือ ได้แก่ 1) ตำรา หนังสือ เอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 2) เอกสาร บทความวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย 3) วารสารและสิ่งพิมพ์ทางวิชาการทั้งที่ใช้ระบบเอกสารและระบบออนไลน์ (online)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล (Data collecting) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเชิงปริมาณ (Questionnaire) เกี่ยวกับสภาพของปัญหาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร ชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2560 ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพปัญหาที่มีต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอน และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

4. การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวิจัยขึ้นมาเอง คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยการศึกษาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาตอบวัตถุประสงค์การวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพปัญหาและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา โดยเครื่องมือได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อหา ความเชื่อมั่นและความถูกต้องของเนื้อหา (Content validity) จำนวน 5 ท่าน พร้อมทั้งการหาค่า IOC. (index of item-objective congruence) เพื่อเป็นการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พร้อมทั้งการหาค่า IOC. (index of item-objective congruence) ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มที่มีบริบทใกล้เคียงกัน คือกลุ่มนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน ชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์เฉลิมพระเกียรติกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 รูป/คน เพื่อตรวจสอบ ความเข้าใจภาษาและคำชี้แจงต่าง ๆ ของแบบสอบถาม และวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถามคือค่าความเที่ยง (reliability) โดยหา

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (ดวงดาว ทองผ่อง, 2545) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.88

7. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เมื่อคณะผู้วิจัยดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลแล้วนั้น ได้นำข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม การประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป การแปลผล การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล

8. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

8.1 ขั้นตอนการประมวลผลข้อมูล

8.1.1 ตรวจสอบวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการนำมาแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

8.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเชิงปริมาณซึ่งวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

8.2 การกำหนดค่าและการแปลความหมายของข้อมูลจากแบบสอบถามในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดค่าและแปลความหมายออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้ ซึ่งกำหนดไว้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง มีความเห็นด้วย มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง มีความเห็นด้วย มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง มีความเห็นด้วย ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง มีความเห็นด้วย น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง มีความเห็นด้วย น้อยที่สุด

9. สถิติที่ใช้ในการวิจัย (Statistics) การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

10. ขอบเขตของการวิจัย ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

10.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา (Content) ได้แก่ การศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ ชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2560 ซึ่งสภาพปัญหาจะประกอบด้วยเนื้อหา 3 ด้าน คือ 1) ด้านสื่ออุปกรณ์การสอน 2) ด้านอาจารย์นิเทศ และ 3) ด้านความพร้อมของนักศึกษา ส่วนขอบเขตเนื้อหา ด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการฝึกปฏิบัติการสอน จะประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านผู้ฝึกปฏิบัติการ

สอน 2) ปัจจัยด้านการกำหนดการสอนและกิจกรรม 3) ปัจจัยด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

10.2 ขอบเขตด้านประชากร (Population) ได้แก่ นักศึกษาวิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ ชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 23 รูป/คน ที่กำลังฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

10.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ (Location) ได้แก่ สถานศึกษาหรือโรงเรียนของรัฐและเอกชนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในจังหวัดโยธธ และพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง

10.4 ด้านระยะเวลา (Time) ตั้งแต่วันที่ 1 เดือน มกราคม – 25 ธันวาคม 2560

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ ซึ่งผู้วิจัยได้สำรวจและแยกประเด็นสภาพปัญหาที่มีต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน 2) ด้านอาจารย์นิเทศ และ 3) ด้านความพร้อมของนักศึกษา ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาที่เป็น อุสรรคต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาโดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.30) รองลงมา คือ ด้านอาจารย์นิเทศ ($\bar{X}$ = 4.18) และด้านความพร้อมของนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 4.00) โดยการแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ปัญหาด้านสื่อและอุปกรณ์การสอนที่มีอิทธิพลต่อการฝึกปฏิบัติการสอนของนักศึกษาที่สำคัญ คือ การที่นักศึกษาขาดความรู้และทักษะในการใช้สื่อดูอุปกรณ์ในการผลิตสื่อการสอน สถานศึกษาขาดบุคลากรผู้แนะนำที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สื่ออุปกรณ์ที่มีจำนวนไม่เพียงพอและชำรุดไม่พร้อมใช้งาน ซึ่งส่งผลให้การฝึกปฏิบัติการสอนไม่บรรลุผลตามคาดหวังไว้

2. ปัญหาด้านอาจารย์นิเทศที่มีอิทธิพลต่อการฝึกปฏิบัติการสอนของนักศึกษาที่สำคัญ คือ อาจารย์นิเทศให้คำแนะนำต่อนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติการสอนไม่เพียงพอ อาจารย์นิเทศไม่มีส่วนร่วมในการสังเกตแผนการสอนและการสอนของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน และอาจารย์นิเทศไม่อำนวยความสะดวกในการพบปะพูดคุยกันระหว่างนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน ซึ่งส่งผลให้การสื่อสารระหว่างอาจารย์ผู้นิเทศกับนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์

3. ปัญหาด้านความพร้อมของนักศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการฝึกปฏิบัติการสอนของนักศึกษาที่สำคัญ คือ ปัญหาความสามารถในการนำหลักสูตรไปประยุกต์ใช้ในการจัดการ

เรียนรู้ที่เหมาะสม ปัญหาความสามารถในการปรับเนื้อหาวิชาการสอนภาษาไทยให้เชื่อมโยงกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และปัญหาด้านทักษะปฏิบัติการสอนโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน ซึ่งส่งผลให้กระบวนการฝึกสอนขาดทักษะด้านการสอนตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ในประเด็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการฝึกปฏิบัติการสอนนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านผู้ฝึกสอน 2) ปัจจัยด้านการกำหนดการสอนและกิจกรรม 3) ปัจจัยสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอน ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดการสอนและกิจกรรม ด้านปัจจัยสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านปัจจัยผู้ฝึกสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านผู้ฝึกสอน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนด้านปัจจัยผู้ฝึกปฏิบัติการสอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ทักษะความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น บรรยาย สาธิต แสดงบทบาทสมมติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.30$) ทักษะความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการสอน ทักษะความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนอย่างเป็นกัลยาณมิตร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$) และทักษะความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรครูอย่างเป็นกัลยาณมิตร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$) ตามลำดับ

2. ปัจจัยด้านการกำหนดการสอนและกิจกรรม พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนด้านการกำหนดการสอนและกิจกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและได้คิดวิเคราะห์ในการปฏิบัติกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.45$) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ ภาษาไทยและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.30$) และมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักศึกษาอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$) ตามลำดับ

3. ปัจจัยสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนด้านปัจจัยสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีสื่อที่หลากหลายตามความสนใจเด็ก มีค่าเฉลี่ย

($\bar{X}$ = 4.36) สภาพในโรงเรียน/ห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.30) และจัดกิจกรรมที่หลากหลาย/กระตุ้นให้เด็กอยากเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.29) ตามลำดับ

4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.10) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.32) ความรู้ ความเข้าใจในการแปรผลและนำผลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.32) และความรู้ ความเข้าใจในการประเมินตามสภาพจริง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.20) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาและนำผลการวิจัยไปบูรณาการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน จำนวน 20 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 86 % เสนอแนะว่า สภาพปัญหาด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน อาจารย์นิเทศ และความพร้อมของนักศึกษา มีความสำคัญมากที่สุดต่อการแก้ไขปัญหา เช่น ข้อเสนอที่ว่า “อาจารย์ผู้ควบคุม วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา และความพร้อมของนักศึกษา คือหัวใจสำคัญต่อการฝึกสอน” เป็นต้น นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน จำนวน 18 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 78 % เสนอแนะให้ผู้รับผิดชอบสถานศึกษาควรมีการสร้างความเข้มแข็ง ความรู้ ความสามารถในการผลิตและการใช้สื่อ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลให้แก่ผู้ฝึกสอนได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ข้อเสนอที่ว่า “ผู้บริหารเข้มแข็ง ย่อมมีวิสัยทัศน์ในการบริหารและการประเมินผลการศึกษา” นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน จำนวน 15 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 65 % เสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาให้เหมือนกับบุคลากรครูในสถานศึกษา มีการเข้าร่วมประชุม ดำเนินงานตามแผนงาน และร่วมประเมินผลกิจกรรมในสถานศึกษา เช่น ข้อเสนอที่ว่า “อยากให้ผู้บริหารและครูมองนักศึกษาฝึกสอนว่าเป็นบุคลากรในองค์กรและปฏิบัติต่อตนเสมือนครูคนหนึ่ง”

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 23 รูป/คน โดยผู้วิจัยจัดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นักศึกษาบรรพชิต นักศึกษาคฤหัสถ์ชาย และนักศึกษาคฤหัสถ์หญิง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาคฤหัสถ์หญิง จำนวน 16 คน คิดเป็น ร้อยละ 69.57 และรองลงมาเป็นนักศึกษาคฤหัสถ์ชาย จำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 21.74 และเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 2 รูป คิด

เป็น ร้อยละ 8.69 ส่วนด้านอายุ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่อายุไม่เกิน 25 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 นักศึกษาที่มีอายุ ระหว่าง 26–30 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10 และนักศึกษามีอายุ ระหว่าง 31–35 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ซึ่งผู้วิจัยได้แยกประเด็นสภาพปัญหาที่มีต่อการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอน 2) ด้านอาจารย์นิเทศ และ 3) ด้านความพร้อมของนักศึกษา ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาโดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาที่นักศึกษาออกฝึกปฏิบัติการสอนเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีครู นักเรียน และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่ไม่เพียงพอ อาจารย์ผู้นิเทศมีภาระงานทั้งด้านการเรียนการสอน รวมทั้งการนิเทศ นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนอีกภาระหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งในปัญหาของการนิเทศนักศึกษา อนึ่ง ความพร้อมของนักศึกษา เช่น ความสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ปัญหาความสามารถในการปรับเนื้อหาวิชาการสอนภาษาไทยให้เชื่อมโยงกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และปัญหาด้านทักษะปฏิบัติการสอนโสตทัศนูปกรณ์ ประกอบการสอน การประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีมาบูรณาการกับ การเรียนการสอนและการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เป็นต้น เป็นทักษะที่มหาวิทยาลัยต้องสร้างให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี พริ้มพราย และคณะ ที่กล่าวไว้ว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกิดทักษะและความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุดการสอนที่ดีจึงต้องมีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนสื่อการเรียนการสอนจึงหมายถึงวัตถุสิ่งของเครื่องมือเครื่องใช้สภาพสถาบันสถานที่และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูใช้ประกอบการสอนเพื่อช่วยให้การเรียนของนักศึกษาประสบผลดีที่สุด (อัญชลี พริ้มพราย และคณะ, 2548)

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ซึ่งผู้วิจัยได้แยกออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านผู้ฝึกสอน 2) ปัจจัยด้านการกำหนดการสอนและกิจกรรม 3) ปัจจัยสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน และ 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอน ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ 4.17) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ 1) ด้านผู้ฝึกปฏิบัติการสอน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนที่สำคัญประกอบด้วย ทักษะความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น บรรยาย สาธิต แสดงบทบาทสมมติ ทักษะความรู้ ความ

เข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการสอน ทักษะความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนอย่างเป็นกัลยาณมิตร และทักษะความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรครูอย่างเป็นกัลยาณมิตร 2) ด้านการกำหนดการสอนและกิจกรรม ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนที่สำคัญประกอบด้วย มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและได้คิดวิเคราะห์ในการปฏิบัติกิจกรรม มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ ภาษาไทย และการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่าง ๆ และมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ นักศึกษาอย่างเหมาะสม 3) ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนที่สำคัญประกอบด้วย มีสื่อที่หลากหลายตามความสนใจ เด็ก สภาพในโรงเรียน มีห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมที่หลากหลาย กระตุ้นให้เด็กอยากเรียน 4) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนที่สำคัญประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ความรู้ ความเข้าใจในการแปรผลและนำผลที่ได้ไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย และความรู้ ความเข้าใจในการประเมินตามสภาพจริง ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เป็นเพราะสถานศึกษาที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนได้ไปฝึกสอนนั้นเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนวัสดุอุปกรณ์ สิ่งสนับสนุนย่อมไม่เพียงพอต่อความต้องการของการใช้งาน และการขาดผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อนึ่ง ประสพการณ์ในการแก้ไขปัญหาของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนย่อมมีน้อย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสมควรส่งเสริมให้มีการใช้และการพัฒนาการสอนด้วยวิธีที่หลากหลาย ทั้งนี้ ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรวุฒิ เกรียงรัมย์ เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการเสียดินแดนสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 จำนวน 49 คน โรงเรียนโคกโพธิ์ไชยศึกษา ปีการศึกษา 2549 โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนแล้วนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาเปรียบเทียบกัน ผลจากการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 5.08 และคะแนนทดสอบหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 8.39 เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 (ไกรวุฒิ เกรียงรัมย์, 2549) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักษณะสุภา บัวบางพลู เรื่อง ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้อย่างวิชาการประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดการเรียนการสอน มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มและบทเรียนสำเร็จรูปในรายวิชาการประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจด้วยคอมพิวเตอร์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษา

ของคณะวิทยาการจัดการหลักสูตรการบริหารธุรกิจ (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจด้วยคอมพิวเตอร์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 เฉพาะห้องตอนเรียน A1 รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย 1. แบบสอบถามทัศนคติหรือเทคนิคการสอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยการใช้กระบวนการกลุ่มและบทเรียนสำเร็จรูป 2. แบบบันทึกผลลัพธ์จากการเรียนรู้ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติทุกครั้ง และใช้แบบประเมินการเรียนรู้จากการสอบในแต่ละครั้ง ผลการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบว่าทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มและบทเรียนสำเร็จรูป โดยการนำเสนอข้อมูลที่จะศึกษานั้นก็คือ เอกสารประกอบการเรียนการสอน การนำเสนอแบบเลื่อน (Power Point) และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผู้เรียนมีทัศนคติต่อรายวิชาการประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจด้วยคอมพิวเตอร์ซึ่งโดยรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ในทุกด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการนำเสนอ และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีความสัมพันธ์กันของทุกสื่อของการจัดการเรียนการสอนและในส่วนของประสิทธิภาพของบทเรียนของการสอนในรายวิชาการประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการวิจัยในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มและบทเรียนสำเร็จรูปได้ใช้คะแนนเฉลี่ยจากการสอบระหว่างภาคและปลายภาคเรียน นั่นก็คือ การสอบระหว่างภาคเรียนมีประสิทธิภาพมีค่าเท่ากับ 48.17 ซึ่งกว่าร้อยละประสิทธิภาพจากการสอบปลายภาคเรียนซึ่งมีค่าเท่ากับ 52.33 และนอกจากนี้ผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังมีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 75/75 อาจเป็นเพราะการตั้งเกณฑ์ดังกล่าวนั้นมีค่าสูงเกินไปจึงทำให้ผลของประสิทธิภาพของสื่อการสอนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ลักษณสุภา บัวบางพลู, 2552)

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาและนำผลการวิจัยไปบูรณาการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนได้แสดงทัศนคติและข้อเสนอแนะการแก้ไข ปัญหาที่ครอบคลุมในประเด็นต่อไปนี้ คือ 1) ผู้รับผิดชอบในสถานศึกษา โรงเรียน ควรมีความสร้างความเข้มแข็งทางการศึกษา ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ในด้านเนื้อหา ด้านการผลิตและการใช้สื่อ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผลให้แก่ผู้ฝึกการสอนได้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดและการนำคุณค่าที่แท้จริงไปการปฏิบัติการสอนได้อย่างยั่งยืน 2) ผู้บริหารสถานศึกษา/โรงเรียน ควรมีการกำหนดนโยบายอย่างชัดเจนในการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกสอนให้เหมือนกับบุคลากรครูในสถานศึกษา มีการเข้าร่วมประชุมเพื่อรับรู้แผนงาน ดำเนินงานตามแผนและมีส่วนร่วมในการประเมินผล

- 3) ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการนิเทศการดำเนินงานและหาที่ปรึกษาที่เป็นกัลยาณมิตร มีความรู้ความเข้าใจในปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาอย่างถ่องแท้ เพื่อช่วยสนับสนุน ให้การปฏิบัติงานของนักศึกษาที่ฝึกการสอนในสถานศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี
- 4) วิทยาลัยสาขาสตวรรษโสธร และอาจารย์ผู้นิเทศหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สมควรเพิ่มช่องทางในการนิเทศให้หลากหลายและมีการนิเทศอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิดกับนักศึกษา

สรุป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สรุปได้ว่า

1. สภาพปัญหาที่มีต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาโดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ดังนี้ 1) ด้านสื่อและอุปกรณ์การสอนสภาพปัญหาคือนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติการสอนการขาดความรู้และทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ ขาดบุคคลากรผู้แนะนำที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านและสื่ออุปกรณ์ที่มีจำนวนไม่เพียงพอและชำรุดไม่พร้อมใช้งาน 2) ด้านอาจารย์นิเทศสภาพปัญหาคืออาจารย์นิเทศให้คำแนะนำต่อนักศึกษาที่ฝึกปฏิบัติการสอนไม่เพียงพอ ไม่มีส่วนร่วมในการสังเกตแผนการสอนหรือการสอนของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน และไม่อำนวยความสะดวกในการพบปะพูดคุยกันระหว่างนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอน 3) ด้านความพร้อมของนักศึกษาสภาพปัญหาคือความสามารถในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ปัญหาความสามารถในการปรับเนื้อหาวิชาการสอนภาษาไทยให้เชื่อมโยงกับสภาพสังคมในปัจจุบันและปัญหาด้านทักษะปฏิบัติการสอนสอดแทรกอุปกรณ์ประกอบการสอน

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการฝึกปฏิบัติการสอนของนักศึกษาในสถานศึกษาโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ดังนี้ 1) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนที่สำคัญประกอบด้วย ทักษะความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น บรรยาย สาธิต แสดงบทบาทสมมติ ทักษะความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการสอน ทักษะความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนอย่างเป็นกัลยาณมิตร และทักษะความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรครูอย่างเป็นกัลยาณมิตร 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนที่สำคัญประกอบด้วย มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและได้คิดวิเคราะห์ในการปฏิบัติกิจกรรม มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ ภาษาไทยและการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่าง ๆ และมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษาอย่างเหมาะสม 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนที่สำคัญประกอบด้วย มีสื่อที่หลากหลายตามความสนใจเด็ก สภาพในโรงเรียน มีห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมที่หลากหลาย กระตุ้นให้เด็กอยากเรียน และ 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการสอนที่สำคัญประกอบด้วย ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัด

และประเมินผลของสถานศึกษา ความรู้ ความเข้าใจในการแปรผลและนำผลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย และความรู้ ความเข้าใจในการประเมินตามสภาพจริง

3. นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนได้เสนอแนะการแก้ไขปัญหาที่ครอบคลุมในประเด็นต่อไปนี้ คือ 1) ผู้รับผิดชอบในสถานศึกษา โรงเรียน ควรมีการสร้างความเข้มแข็งทางการศึกษาให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ในด้านเนื้อหา ด้านการผลิตและการใช้สื่อ ด้านกระบวนการจัดการเรียน การสอนและด้านการวัดและประเมินผลให้แก่ผู้ฝึกการสอนได้ 2) ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียน ควรส่งเสริมการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาฝึกสอนให้เหมือนกับบุคลากรครูในสถานศึกษา มีการเข้าร่วมประชุมเพื่อรับรู้แผนงาน ดำเนินงานตามแผนและมีส่วนร่วมในการประเมินผล 3) ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการนิเทศการดำเนินงานและหาที่ปรึกษาที่เป็นกัลยาณมิตร มีความรู้ความเข้าใจในปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษาอย่างถ่องแท้ เพื่อช่วยสนับสนุน ให้การปฏิบัติงานของนักศึกษาที่ฝึกการสอนในสถานศึกษาสำเร็จลุล่วงด้วยดี 4) วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร และอาจารย์ผู้นิเทศหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สมควรเพิ่มช่องทางในการนิเทศให้หลากหลายและมีการนิเทศอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิดกับนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ มีข้อค้นพบที่มีคุณูปการทางวิชาการ จึงนำมาเป็นข้อเสนอแนะ 2 ระดับ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้รับผิดชอบในสถานศึกษา โรงเรียน ควรมีการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาหรือองค์กรของตนให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การศึกษาในศตวรรษที่ 21

1.2 วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร โดยคณะผู้บริหารต้องสำรวจและเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนให้มีความพร้อม ความรู้ ความสามารถและเสริมทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานก่อนส่งนักศึกษาออกฝึกการสอน

1.3 วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร และอาจารย์ผู้นิเทศหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสมควรเพิ่มช่องทางในการนิเทศให้หลากหลายและมีการนิเทศอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิดกับนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมสำหรับการฝึกปฏิบัติการสอนของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

2.2 ควรศึกษาแนวทางการจัดการปฏิบัติการฝึกปฏิบัติการสอนแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยในครั้งนี้ ได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ประจำปีงบประมาณ 2560 จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ. สุริวัตร จันทโรสภา รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา ที่ให้การสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- ไกรวุฒิ เกรียงรัมย์. (2549). การสร้างบทเรียนเครือข่ายเรื่องการสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี และพัฒนาการด้านต่าง ๆ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ใน *วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดวงดาว ทองผ่อง. (2545). สภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. ใน *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เปรี๊ยะ กิจรัตน์ภร. (2560). รายงานการประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ. เรียกใช้เมื่อ 13 มีนาคม 2560 จาก <http://www.matichon.co.th>
- แผนการศึกษาแห่งชาติ. (2559). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 ฉบับสรุป* สำนักนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟิก จำกัด.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). *โรงเรียนนิติบุคคล*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.
- ลักษณะสุภา บัวบางพลู. (2552). ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายวิชาการประมวลผลการวิจัยทางธุรกิจด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดการเรียนการสอน. ใน *วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- วิทยากร เชียงกูล. (2552). *สภาวะการศึกษาไทย 2550/2551 ปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพของการศึกษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ. (2547). *สรุปแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. อนุสารอุดมศึกษา*, 24(6) 14-16.
- อัญชลี พรหมพราย และคณะ. (2548). *ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนและปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ*

นครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช: คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม หลักสูตร
ประสบการณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

อินทิรา หิรัญสาย. (2553). *การบริหารการศึกษา*. เรียกใช้เมื่อ 13 มีนาคม 2560 จาก
<http://www.intira.net>